

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program

Shkencat Politike dhe Marrëdhëniet Ndërkombëtare (2018/2019)

Fakulteti	Shkencat Shoqërore Bashkëkohore
Cikli i studimeve	Cikli i parë (Deridiplomike)
SETK	180 / 240
Titulli	I diplomuar në shkencat politike dhe marrëdhënie ndërkombëtare / Drejtimi: Marrëdhëniet ndërkombëtare
Numri në arkiv i akreditimit [180]	03-1215/9
Numri në arkiv i akreditimit [240]	03-1259/3 (15.08.2018)
Vendimi për fillim me punë	03-1259/3 (15.08.2018)
Data akreditimit	16.05.2018

Përshkrimi i programit

Programi i studimit në Marrëdhëniet Ndërkombëtare synon të njohë studentët me parimet bazë të politikës, organizimit dhe funksionimit të institucioneve kombëtare dhe ndërkombëtare, autoriteteve politike, mendimit politik dhe çështjeve teorike të qeverisjes. Programi përshkruan dhe identifikon degët e legjislativit, ekzekutivit dhe gjyqësorit; ndërveprimin e tyre në qeverisjen e sundimit të ligjit dhe funksionimin e demokracisë.

Qëllimet kryesore të programit janë:

- t'u mundësojë studentëve të fitojnë njohuri teorike dhe të kuptuarit e rëndësisë së proceseve politike përmes qasjes krahasuese politike;
- t'u mundësojë studentëve të marrin pjesë në nivele të ndryshme të sistemit qeveritar dhe të jetës publike dhe si analistë politikë për të qenë në gjendje të japin pikëpamje për çështjet politike;
- të përgatisë studentët për vlerësimin e politikave politike në shoqëri dhe shtet, dhe të jenë në gjendje të vlerësojnë ndikimin e tyre në proceset e integritetit evropian në vend dhe në rajon;
- t'u mundësojë studentëve të identifikojnë nevojat e grupeve të interesit dhe institucioneve publike brenda procesit politik;
- të jenë në gjendje të marrin iniciativë në identifikimin dhe adresimin e nevojave të të mësuarit të institucioneve shtetërore dhe të administratës publike.

Karriera

Me përfundimin e studimeve në këtë program, studentët mund të punësohen në institucionet shtetërore dhe lokale, organizatat ndërkombëtare qeveritare dhe joqeveritare, institucionet publike, partitë politike, organizatat jofitimprurëse dhe përfaqësitë e Republikës së Maqedonisë jashtë vendit.

Rezultatet e të mësuarit

Njohuritë dhe të kuptuarit

- Ka njohuri themelore për funksionimin e shtetit në marrëdhëniet ndërkombëtare, politikën e jashtme, institucionet kombëtare për bashkëpunim ndërkombëtar dhe institucionet ndërkombëtare.
- Ka njohuri për aktorët kryesorë në marrëdhëniet ndërkombëtare.
- Kupton teoritë themelore dhe supozimet rreth mënyrave të ndryshme të shikimit në botë, në fusha të ndryshme të marrëdhënieve ndërkombëtare.
- Kupton shkaqet që çojnë në mosmarrëveshje mbi politikën ndërkombëtare.

Aplikimi i njohurive dhe të kuptuarit

- Është në gjendje të punojë në institucionet për komunikim ndërkombëtar, domethënë t'i aplikojë njohuritë në përmbushjen e detyrave në institucionet shtetërore, organizatat ndërkombëtare dhe organizatat joqeveritare;
- Tregon aftësinë për të përkthyer idetë në praktikë, domethënë për të kuptuar marrëdhënien midis teorisë dhe krijimit të politikave në sistemin ndërkombëtar;
- Mund të ndihmojë në ndërmjetësimin dhe negocimin me aktorët e brendshëm në marrëdhëniet ndërkombëtare;
- Mund të aplikojë njohuri teorike, të kryejë kërkime mbi fenomenet shoqërore dhe të zhvillojë një karrierë në shpërthimin akademik.

Aftësitë për të vlerësuar

- Ka aftësinë të mendojë në mënyrë kritike rreth konkluzioneve ndërkombëtare, ngjarjeve dhe proceseve aktuale ndërkombëtare;
- Analizon tendencat politike në shoqëri dhe shtet dhe vlerëson ndikimin e tyre në proceset eurointegruese në vend;
- Ka aftësinë për të lexuar, kuptuar dhe analizuar artikujt me kompleksitet të ndryshëm në temat e marrëdhënieve ndërkombëtare;
- Ndërmerr opsionet dhe kapacitetet politike në dispozicion të shteteve dhe qeverive në situata të caktuara në marrëdhëniet ndërkombëtare.

Aftësitë e komunikimit

- Është në gjendje të marrë pjesë në debat dhe të argumentojë rreth pikëpamjeve të veta mbi një situatë në marrëdhëniet ndërkombëtare.
- Tregon aftësinë për punën ekipore të institucioneve shtetërore me kompetenca në marrëdhëniet ndërkombëtare.
- Mund të komunikojë me organizatat ndërkombëtare dhe aktorë të tjerë në marrëdhëniet ndërkombëtare.
- Shpreh pikëpamjet e veta me shkrim ose gojarisht në lidhje me një ngjarje ndërkombëtare.

Aftësitë e të mësuarit

- Mund të marrë një iniciativë për ruajtjen e aktorëve ndërkombëtarë aktive në vendin tonë.
- Njeh prirjet dhe zhvillimet bashkëkohore në vendet e zhvilluara dhe rolin e tyre në marrëdhëniet ndërkombëtare.
- Mund të zhvillojnë njohuritë e tyre edhe pas përfundimit të lëndës.
- Mund të kryejë të mësuarit gjatë gjithë jetës dhe vetë-edukimin në fushën e marrëdhënieve ndërkombëtare.

Lista e lëndëve

Semestri 1

- [CPS-104] [6.0 SETK] **Teoria e shtetit dhe e së drejtës**
- [CPS-1011] [6.0 SETK] **Hyrje në Sociologji**
- [CPS-103] [6.0 SETK] **Hyrje në shkencat politike**
- [3.0 SETK] **Lëndë zgjedhore - Gjuhë shqipe/maqedonase**
- [3.0 SETK] **Lëndë zgjedhore - Gjuhë angleze**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore e lirë**

Semestri 2

- [CPS-2044] [6.0 SETK] **Filozofia bashkëkohore politike**
- [EPS-405] [6.0 SETK] **Hyrje në ekonomi**
- [CPS-201] [6.0 SETK] **Psikologjia sociale**
- [3.0 SETK] **Lëndë zgjedhore - Gjuhë shqipe/maqedonase**

- [3.0 SETK] **Lëndë zgjedhore - Gjuhë angleze**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore e lirë**

Semestri 3

- [CPA-6033] [6.0 SETK] **Metodate kualitative dhe kuantitative në shkencat shoqërore**
- [CPS-305] [6.0 SETK] **Politika e Evropës dhe Bashkimit Evropian**
- [CPA120] [6.0 SETK] **Politikat publike**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore - Gjuhë angleze për qëllime specifike 1**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore e lirë**

Semestri 4

- [CPS-4011] [6.0 SETK] **Partitë politike, zgjedhjet dhe modelet zgjedhore**
- [CPS-402] [6.0 SETK] **Marrëdhëniet ndërkombëtare**
- [EPS-505] [6.0 SETK] **Institucionet publike**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore - Gjuhë angleze për qëllime specifike 2**

Semestri 5

- [CIR-05] [6.0 SETK] **Hyrje në diplomaci**
- [CPS4010] [6.0 SETK] **Hyrje në marrëdhëniet ndërkombëtare**
- [CPS8010] [6.0 SETK] **Politikat e BE-së**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 6

- [CIR-06] [6.0 SETK] **Integritet evropiane**
- [CIR-07] [6.0 SETK] **Institucionet dhe organizatat ndërkombëtare**
- [CPA-604] [6.0 SETK] **Punim diplome**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Semestri 7

- [CIR-08] [6.0 SETK] **Diplomacia publike**
- [CIR-09] [6.0 SETK] **Politika e jashtme**
- [CIR-10] [6.0 SETK] **Negociatat diplomatike**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore e lirë**

Semestri 8

- [CPA118] [6.0 SETK] **Sistemet politike bashkëkohore**
- [CIR-11] [6.0 SETK] **Sistemi i Kombeve të Bashkuara**
- [CIR-12] [6.0 SETK] **Bashkëpunimi rajonal**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore**

Description of courses

Lëndë obligative

- **Teoria e shtetit dhe e së drejtës**

Lënda studentëve ju ofron njohuri hyrëse teorike për konceptet dhe institutet kryesore në fushën e shtetit dhe të drejtës. Në mënyrë plotësuese program i lëndës është thelbësor për studimin e një vargu të lëndëve të tjera gjatë

studimeve.

- **Hyrje në Sociologji**

Lënda Hyrje në Sociologji u siguron studentëve njohuri të përgjithshme për lëvizjet dhe ndryshimet shoqërore. Bëhet fjalë për një lëndë që shqyrton lëvizjet themelore sociale, duke filluar me ato me të cilat të gjithë ne përballemi si qytetarë dhe akademikë. Studentët do të pajisen me një literaturë të plotë nga autorë vendas dhe të huaj, të cilët do t'u mundësojnë atyre të zgjerojnë dhe zhvillojnë njohuritë e tyre në fushat e temave që janë subjekt i analizave. Si qëllime të veçanta të kësaj lënde mund të theksohen: - studentët të kuptojnë konceptet dhe teoritë themelore sociologjike; - studentët të kuptojnë kornizën shkencore të sociologjisë; - studentët të jenë në gjendje të njohin paradigmat themelore dhe drejtimit në sociologji; - studentët të krijojnë mendime kritike rreth sociologjisë si një sistem dinamik; - studentët të ndërtojnë një qëndrim personal dhe kritik ndaj ndërveprimeve shoqërore në nivelin mikro, si dhe lidhjen e tyre me strukturën makro sociale; - studentët të njohin aspektet sociale dhe kulturore të socializimit; - studentët krijojnë mendime personale rreth globalizimit dhe zhvillimit teknik dhe teknologjik dhe ndikimit të tyre në shoqëritë bashkëkohore.

- **Hyrje në shkencat politike**

Përmes kësaj lënde studentët do të fitojnë njohuri për kategoritë themelore, për konceptet dhe definicionet, të cilat do t'u ndihmojnë t'i kuptojnë, studiojnë dhe në mënyrë kritike t'i qasen politikës dhe shoqërisë bashkëkohore. Me këtë rast duhet: - Ta përmirësojnë kulturën dhe vetëdijen e tyre politike me ndihmën e teksteve nga autorët klasikë dhe ata bashkëkohorë si dhe analistëve politikë. - Të rrisin njohuritë dhe kapacitetet e tyre për studimin e etikës politike evropiane. - Studentët duhet ta përsosin shkrimin, mendimin dhe të shprehurit e tyre lidhur me politikën. Përmes ligjëratave studentët duhet të marrin disa përgjigje për pyetjet vijuese themelore, si për shembull: - Çka është politika dhe pse ajo është aq e rëndësishme për jetën tonë dhe të shoqërisë? - Si është zhvilluar njeriu si krijesë politike? - Çka e karakterizon shoqërinë bashkëkohore demokratike? - Cilat janë karakteristikat e shoqërisë së Maqedonisë si shoqëri politike? - Çka është politika? - A është ajo pjesë integrale e njeriut? - Pse dhe si e mësojmë politikën?

- **Filozofia bashkëkohore politike**

- Lidh filozofinë politike moderne me praktikën sociale, teorinë liberale dhe i drejton studentët në jetën dhe aktivitetet e tyre të punës.
- Demonstron dhe kupton nga pikëpamja e mendimit politik, teorisë politike bashkëkohore, lëvizjeve, institucioneve, ruan thelbin politik të njerëzve dhe organizatave.
- Zbatimi, kryerja e hulumtimeve dhe aftësive analitike, vendimmarrja, pjesëmarrja në jetën publike dhe politike.
- Vlerësohen aspektet njerëzore, kulturore, etike - kritikate e liberalizmit janë dobësia e elitës politike, kulturës.
- Aftësia për të bashkëpunuar nëpërmjet formave të komunikimit politik në një mjedis në të cilin demokracia ende nuk është ndërtuar plotësisht.
- Të modelojë të ardhmen e tij politike, vendos marrëdhëniet bashkëpunuese, nismat, projektet kërkimore, bashkëpunimin institucional.

- **Hyrje në ekonomi**

Përmes kësaj lënde studentët do të njihen me rrethimin e jashtëm dhe të brendshëm të ndërmarrjes. Ndërkaq, kujdes do t'i kushtohet funksionit të financimit, marketingut dhe organizatimit të ndërmarrjes. Përveç kësaj, analizohet edhe ndikimi i ndërmarrjes në bashkësinë ku ajo vepron.

- **Psikologjia sociale**

Temat e diskutimit përfshijnë: perceptimin e personalitetit, marrëveshjet, formimin e qëndrimeve, vlerësimin dhe ndryshimet, paragjykimet, agresivitetin, të mësuarit social, dinamikën grupore, psikologjinë sociale dhe aplikimin shoqëror, ligjor dhe organizativ.

- **Metodate kualitative dhe kuantitative në shkencat shoqërore**

Qëllimi i lëndës është që të fokusohet në dy qasje të përgjithshme për analizën e të dhënave, domethënë, sasiore dhe cilësore. Sa i përket analizës sasiore, ai fokusohet në përdorimin e analizave statistikore në aspektin e analizës cilësore në të cilën përcaktohet si ato qasje që nuk përfshijnë qasjet sasiore - ose qasjet që nuk përdorin manipulimin numerik. Studenti gjithashtu, gjatë ndjekjes së lëndës do të analizojë dhe do të prezantojë rastet studimore duke ndjekur metodat e hulumtimit, qasjet kërkimore, zbatimin e dizajnit empirik, dhe analizën multivariate.

- **Politika e Evropës dhe Bashkimit Evropian**

Kjo lëndë ka të bëjë me njohjen e konceptit në shkencat krahasimtare politike për studimin e Evropës bashkëkohore. Kursi kërkon njohuri paraprake të koncepteve dhe metodave themelore në shkencat politike dhe njohjen e historisë së Evropës pas Luftës së dytë botërore. Lënda do të ndahet në dy pjesë. Pjesa e parë e kursit do të fokusohet në politikën evropiane në nivel mbikombëtar të kontekstit historik, institucionet politike dhe politikat e Bashkimit

Evropian. Në pjesën e dytë do të mësohen teoritë kryesore të politikës krahasimtar të cilat mund të ndihmojnë të kuptohet variacioni në institucionet, sjelljet politike dhe në politikat e vendeve evropiane dhe të vetë BE-së. Gjatë kursit do të zgjidhen disa nga sfidat me të cilat përballlet Evropa dhe BE-ja sot dhe do të analizohet me kujdes një varg debatesh të rëndësishme shoqërore dhe politikat bashkëkohore.

- **Politikat publike**

Lënda ka për qëllim t'u mundësojë studentëve ta kuptojnë më lehtë dhe ta përvetësojnë politikën publike si një disiplinë e re shkencore dhe marrëdhëniet me shkencat e tjera sociale. Gjithashtu në këtë lëndë studentët do t'i mësojnë parimet themelore të politikës publike, duke krijuar një analizë specifike të politikave, zbatimin dhe vlerësimin. Përmes mësimi praktik studentët do të njihen me llojet e ndryshme të politikave publike si dhe bartësve ose kreatorëve të tyre në praktikë, kështu që të kenë mundësi të binden për rolin dhe rëndësinë e pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e vendimmarrjes për çështjet më të rëndësishme shoqërore.

- **Partitë politike, zgjedhjet dhe modelet zgjedhore**

Kjo lëndë u ofron studentëve njohuri të përgjithshme rreth lëvizjeve dhe ndryshimeve sociale. Gjithashtu analizon lëvizjet themelore sociale, duke filluar me ato që të gjithë ne përballemi si qytetarë dhe akademikë. Studentët do të pajisen me një literaturë të plotë nga autorë vendas dhe të huaj, e cila do t'u mundësojë atyre të zgjerojnë dhe zhvillojnë njohuritë e tyre në fushat e temave që i nënshtrohen analizave. Qëllimet e kësaj lënde mund të theksohen si më poshtë: - të inicohen dhe zhvillohen mendime kritike brenda grupit; - studentët duhet të jenë në gjendje të përdorin informacionin e fituar për t'i përdorur ato për dhënien e notave dhe ndërtimin e argumenteve; - zhvillimin i shkathtësive të komunikimit të studentëve; - studentët të kuptojnë se si po zhvillohen lëvizjet politike në vende të ndryshme anembanë botës, dhe mbi këtë bazë krijojnë qëndrime kritike mbi lëvizjet politike në Maqedoni; - studentët të kuptojnë temat që përpunohen brenda shkencave politike; - studentët të jenë në gjendje të bëjnë dallimin midis demokracisë dhe sistemeve politike jodemokratike; - studentët fitojnë aftësitë e nevojshme analitike për të kuptuar dhe vlerësuar lëvizjet dhe fenomenet politike brenda dhe jashtë vendit; - studentët të jenë më të aftë të kuptojnë teknikat shkencore të punës me referencë të veçantë në metodën krahasuese, etj.

- **Marrëdhëniet ndërkombëtare**

Përmes kësaj lënde studentët njihen me komponentët teorikë në marrëdhëniet ndërkombëtare, me idetë kyçe dhe debatet kryesore në fushën e marrëdhënieve ndërkombëtare e sidomos me konceptet themelore, me aktorët në marrëdhëniet ndërkombëtare, me politikën e jashtme, fuqinë e marrëdhënieve ndërkombëtare. Ligjëratat gjithashtu do të fokusohen në politikën ekonomike ndërkombëtare dhe politikën e mirëqenies globale, problemet ekzistuese dhe të ardhshme në sistemin ndërkombëtar duke përfshirë edhe konfliktet e armatosura, ekonominë, demografinë dhe mjedisin jetësor.

- **Institucionet publike**

Qëllimet programit të lëndës: T'u ndihmojë studentëve ta kuptojnë kontekstin më të gjerë të funksionimit të institucioneve publike. T'i motivojë studentët për t'i përmirësuar aftësitë e tyre të analizës, dhe të punojnë në matricën institucionale të menaxhimit modern publik me theks të veçantë në ndjeshmërinë ndaj parimeve demokratike. Të zhvillohet vetëdija për zbatimin e këtyre parimeve në praktikë në sektorin publik dhe jofitimprurës.

- **Hyrje në diplomaci**

Studentetë gjatë ndjekjes së kësaj lënde do të mësojnë në temat si vijojnë: 1. Zhvillimi historik i rregullave ligjore. 2. Çështje të veçanta ligjore. 3. Interdisciplinarteti i lëndës Diplomaci: një qasje ligjore, e ashpër dhe politikisht shkencore në studimet diplomatike. 4. Diplomacia dhe bashkësia ndërkombëtare: institucionalizimi i një zgjidhje paqësore të konflikteve. 5. Diplomacia dhe politika e jashtme: instrumentet më të rëndësishme të politikës së jashtme. 6. Procesi i kodifikimit të ligjit të diplomave modern. 7. Diplomacia Parlamentare: negociatat shumëpalëshe. 8. Diplomacia dypalëshe dhe shumëpalëshe. 9. Diplomacia dhe siguria ndërkombëtare. 10. Diplomacia dhe ekonomia politike ndërkombëtare. 11. Funksionimi diplomatik i subjekteve të së drejtës ndërkombëtare dhe marrëdhënieve ndërkombëtare.

- **Hyrje në marrëdhëniet ndërkombëtare**

Marrëdhëniet ndërkombëtare kanë të bëjnë me qeveritë e vendeve të botës, përkatësisht vendimet e qeverive në lidhje me qeveritë e tjera. Këto vendime janë të ndikuara shumë nga vetë shtetet dhe nga aktorë të tjerë jositetërorë, siç janë: organizatat ndërkombëtare, shumëkombëshe, individë. Historia dhe gjeografia gjithashtu kanë një ndikim të madh në zhvillimin e këtyre marrëdhënieve. Studiuesit në marrëdhëniet ndërkombëtare po përpiqen të gjejnë përgjigje në pyetjen pse? Pse qeveritë vendosin në një apo një mënyrë tjetër mbi marrëdhëniet e tyre me qeveritë e tjera? Qëllimi i lëndës është të përgatisë studentët për të kuptuar teoritë dhe qasjet themelore të bazuara në

funksionimin e Marrëdhënieve Ndërkombëtare, për t'u pajisur me njohuri të gjera në fushën e Ministrisë së Mbrojtjes dhe për të qenë në gjendje të krijojnë qëndrimin e tyre kritik ndaj disa fenomenet e përgjithshme. Studentët do të jenë në gjendje të krijojnë konceptet e tyre logjike për arsyet që kanë përcaktuar në mënyrën e funksionimit të marrëdhënieve ndërkombëtare.

- **Politikat e BE-së**

Kjo lëndë ka për qëllim njohjen e konceptit në shkencat politike krahasuese në studimin e Evropës bashkëkohore. Lënda kërkon njohuri paraprake të koncepteve themelore dhe metodave në shkencat politike dhe njohuritë e historisë së Evropës pas Luftës së Dytë Botërore. Lënda do të ndahet në dy pjesë. Në pjesën e parë do të fokusohet në politikën evropiane në nivelin mbikombëtar të kontekstit historik, institucioneve politike dhe politikave të Bashkimit Evropian. Në pjesën e dytë do të studiohen teoritë kryesore të politikës krahasuese që mund të ndihmojnë në kuptimin e ndryshimeve në institucionet, sjelljet politike dhe politikat në vendet evropiane dhe në BE.

- **Integrimet evropiane**

Kjo lëndë ka për qëllim të njohë studentët me kompleksitetin dhe zhvillimin e integritit evropian, dhe kështu zhvillimin e institucioneve (politike dhe ligjore), natyrën dhe veçoritë e tyre, legjislacionin dhe politikat. Në të njëjtën kohë, qëllimi kryesor është të njohin studentët me interpretimet kryesore teorike të zhvillimit të Bashkimit Evropian, si dhe të japin një pasqyrë të sfidave aktuale dhe të mundshme të së ardhmes me të cilat ballafaqohet BE-ja, kryesisht në lidhje me institucionet e saj, politikat dhe ligjin. Pas përfundimit të ligjëratave, studentët do të kenë njohuritë e nevojshme për institucionet, politikat dhe ligjin e BE-së, me aftësinë për të: - analiza e politikave ekzistuese duke përcaktuar karakteristikat e tyre kryesore; - të shpjegojë procesin formal dhe joformal të vendimmarrjes; - të mësojnë rreth mundësive dhe organizimit të BE-së; - të kuptojnë se si funksionon BE-ja dhe si të shpjegojë dhe të ketë një qasje kritike për fushat më të rëndësishme të politikës së veprimit të saj; - të kuptojnë sistemin ligjor të BE-së me të gjitha tiparet më specifike, në veçanti mënyrën e zbatimit të saj brenda BE-së dhe planit kombëtar, si dhe pasojat e mospërfilljes së pjesshme eventuale; -për të mbledhur së bashku një nga rastet më të rëndësishme empirike kur ata bëjnë një krahasim sistematik në mes të politikave në rajone të ndryshme.

- **Institucionet dhe organizatat ndërkombëtare**

Në këtë lëndë trajtohen çështjet teorike në lidhje me institucionet ndërkombëtare në nivel universal dhe rajonal, zhvillimin e tyre historik dhe rolin e funksioneve dhe kompetencave. Vëmendje e veçantë i kushtohet çështjes së rolit të tyre në zgjidhjen e çështjeve kolektive dhe problemeve në politikën globale. Fokusi është në rolin e tyre në sferën e paqes dhe sigurisë, zhvillimit ekonomik, të drejtave të njeriut, demokracisë dhe sundimit të ligjit. Fokusi është vendosur në organet kryesore brenda institucioneve përgjegjëse për realizimin e qëllimeve të përcaktuara.

- **Punim diplome**

Ky është një aktivitet lidhur me punimin e diplomës dhe projekt profesional. Nga studentët kërkohet ta shkruajnë një projekt që zakonisht lidhet me punën e diplomës, të punohet struktura e projektit, të bëhet një hulumtim dhe të shkruhet raporti.

- **Diplomacia publike**

Deri në fund të semestrit studentët do të mësojnë në temat e mëposhtme: 1. Zhvillimi historik i rregullave ligjore. 2. Çështje të veçanta ligjore. 3. Interdisciplinarteti i lëndës Diplomaci: një qasje ligjore, e ashpër dhe politikisht shkencore në studimet diplomatike. 4. Diplomacia dhe bashkësia ndërkombëtare: institucionalizimi i një zgjidhje paqësore të konflikteve. 5. Diplomacia dhe politika e jashtme: instrumentet më të rëndësishme të politikës së jashtme. 6. Procesi i kodifikimit të ligjit të diplomave modern. 7. Diplomacia Parlamentare, negociatat shumëpalëshe. 8. Diplomacia dypalëshe dhe shumëpalëshe. 9. Diplomacia dhe siguria ndërkombëtare 10. Diplomacia dhe ekonomia politike ndërkombëtare. 11. Funksionimi diplomatik i subjekteve të së drejtës ndërkombëtare dhe marrëdhënieve ndërkombëtare.

- **Politika e jashtme**

Në këtë lëndë, studentët do të njoftohen me atë se si mjetet e huaja politike mund të aplikohen në një rast studimi të veçantë, e gjithë kjo do të bëhet nëpërmjet analizës së dokumenteve të publikuara në lidhje me politikën e jashtme. Studentët, gjithashtu, pritet të jenë në gjendje të reflektojnë në mënyrë kritike mbi metodat e politikës së jashtme të marra nga shtetet dhe organizatat ndërkombëtare, si dhe marrëdhëniet e tyre me metodat e zbatimit.

- **Negociatat diplomatike**

Gjatë semestrit studentët do të mësojnë mbi këto tema: Funksionimi diplomatik i subjekteve të së drejtës ndërkombëtare dhe marrëdhënieve ndërkombëtare. Procesi i kodifikimit të ligjit të diplomës modern. Diplomacia dhe

bashkësia ndërkombëtare, institucionalizimi i një zgjidhje paqësore të konflikteve Interdisiplinariteti i lëndës
Diplomaci: një qasje ligjore, e ashpër dhe politikisht shkencore në studimet diplomatike.

- **Sistemet politike bashkëkohore**

Synim parësor i lëndës "Sistemet politike bashkëkohore" është t'i pajisë studentët me njohuri rreth funksionimit të sistemeve politike që hasen sot në mbarë botën, duke i përfshirë këtu jo vetëm sistemet politike që konsiderohen si demokratike. Lënda është strukturuar asisoj që të pajisen studentët me njohuri përkatëse teorike rreth teorive dhe koncepcioneve bazë mbi sistemet politike, duke i njoftuar ato njëkohësisht edhe me funksionimin praktik të më tepër sistemeve politike nga bota. Shikuar nga ky këndvështrim, si qëllime të veçanta të kësaj lënde mund të theksohen: - Studentët të njoftohen me sistemet politike nga këndvështrimi i nocionit, specifikave dhe zhvillimit historik të tyre. - Studentët të pajisen me njohuri themelore rreth teorive dhe koncepcioneve kryesore mbi sistemet politike - Studentët të pajisen me njohuri mbi qasjet kyç ndaj klasifikimit të sistemeve politike. - Studentët të aftësohen që t'i identifikojnë specifikat e sistemeve të veçanta politike.

- **Sistemi i Kombeve të Bashkuara**

Lënda është hartuar si një pasqyrë dhe interpretim i gjenezës së koncepteve themelore dhe mekanizmave të sigurisë institucionale të shteteve anëtare dhe partnerëve të Aleancës së Atlantikut të Veriut, me theks të veçantë ndaj Shteteve të Bashkuara dhe BE-së pas përfundimit të Luftës së Ftohtë, Bashkimit Evropian dhe në shtetet anëtare. Qëllimet janë: futja e studentëve në zhvillimin modern të koncepteve të sigurisë, në marrëdhëniet komplekse të Shteteve të Bashkuara dhe partnerëve të saj evropianë pas vitit 1989; përpjekjet e BE-së për të ndërtuar identitetin e vet dhe për të adresuar dilemat e një politike të pavarur të sigurisë; sqarimi i dyshimeve dhe dallimet ndërmjet anëtarëve të BE-së në lidhje me kapacitetet dhe përfitimet e zhvillimit dhe zbatimit të një politike të pavarur të sigurisë; shqyrtimi i rezultateve të mëparshme dhe problemet në zbatimin praktik të CFSP / ESDP; pyetje lidhur me lidhjen e koncepteve të sigurisë euroatlantike me sigurinë e Evropës Juglindore.

- **Bashkëpunimi rajonal**

Lënda synon t'i orientojë studentët të mendojnë për atë që ndodh në botë dhe t'i mësojë ata rreth teorive dhe zhvillimeve që kanë të bëjnë me marrëdhëniet ndërkombëtare. Kjo lëndë u prezanton studentëve komponentët teorikë në marrëdhëniet ndërkombëtare, idetë kryesore dhe debatet në fushën e marrëdhënieve ndërkombëtare, veçanërisht në konceptet bazë, aktorët në marrëdhëniet ndërkombëtare, politikat e jashtme dhe fuqia e marrëdhëniet ndërkombëtare. Ligjëratat do të fokusohen gjithashtu në ekonominë politike ndërkombëtare dhe në politikën globale të mirëqenies, në problemet ekzistuese dhe në të ardhmen e sistemit ndërkombëtar, duke përfshirë konfliktet e armatosura, ekonominë, demografinë dhe mjedisin. Kjo lëndë ka për qëllim t'i njoftojë studentët me kuadrin historik të politikës ndërkombëtare; t'i njoftojë me realizmin, idealizmin dhe liberalizmin, si dhe ndërveprimin e tyre në trajtimin e problemeve të ndryshme ndërkombëtare; të njoftojë studentët me ndikimin e marrëdhënieve ndërkombëtare në mjedisin e tyre të jetesës; për të inkurajuar studentët të gjykojnë politikat ekzistuese në marrëdhëniet ndërkombëtare, etj. Qëllimi kryesor mbetet që studentët të ndërtojnë aftësi për të analizuar dhe kritikuar.

Lëndë zgjedhore

- **Gjuhë maqedonase për qëllime profesionale 1**

Pas përfundimit të lëndës Gjuhë maqedonase për qëllime profesionale 1, nga studentët pritet t'i zgjerojnë dhe t'i forcojnë aftësitë e tyre për shprehje më të avancuar me shkrim dhe me gojë në maqedonisht në kontekstin e mjedisëve të ndryshme profesionale. Studentët pritet të jenë në gjendje të lexojnë, të shkruajnë dhe të kuptojnë tekste të ndryshme profesionale në maqedonisht. Ata gjithashtu pritet të fitojnë njohuri dhe aftësi në lidhje me terminologjinë e përgjithshme nga fusha e drejtësisë, biznesit dhe ekonomisë, administratës, shkencave kompjuterike, gjuhës dhe komunikimit dhe të jenë në gjendje ta përdorin atë terminologji në korniza të profesioneve të tyre të ardhshme. Përveç përmblotjes së këtyre qëllimeve profesionale, studentët pritet të bëhen më autonomë në mësimin e gjuhës dhe të jenë në gjendje të mendojnë në mënyrë kritike në një ambient shumëgjuhësor dhe shumëkulturore.

- **Gjuhë maqedonase për qëllime profesionale 2**

Pas përfundimit të lëndës Gjuhë maqedonase për qëllime profesionale 2, nga studentët pritet t'i rikonfirmojnë dhe t'i zgjerojnë më tej aftësitë e tyre për shprehje të avancuar me shkrim dhe me gojë në maqedonisht në kontekstin e profesioneve të tyre të ardhshme. Ata do të jenë në gjendje të lexojnë, shkruajnë dhe të kuptojnë lloje të ndryshme të teksteve profesionale në maqedonisht, të analizojnë dhe t'i diskutojnë këto tekste, si dhe t'i krijojnë dokumentet e tyre, duke përfshirë biografi profesionale në maqedonisht (CV). Ata gjithashtu duhet t'i zgjerojnë njohuritë e terminologjisë specifike nga fusha e drejtësisë, biznesit dhe ekonomisë, administratës, shkencave kompjuterike,

gjuhëve dhe komunikimit dhe të jenë në gjendje ta përdorin atë terminologji në simulimin e situatave autentike nga mjediset profesionale në debate dhe në shkëmbim mendimesh në lidhje me aspektet e ndryshme të këtyre profesioneve.

- **Gjuhë maqedonase për fillestarë 1**

Programi i lëndës Gjuhën maqedonase për fillestar 1 përfshin: të lexuarit, të shkruarit, të dëgjuarit dhe të folurit. Përmes ushtrimeve të vecanta dhe ligjëratave u mundësohet studentëve ta njohin komunikimin bazë në gjuhën maqedonase, d.m.th, të njoftuarit, përshëndetjet, prezantimin si dhe pasurimin e fondit të fjalëve bashkë me të shkruarit dhe të kuptuarit të teksteve të vogla. Në përpilimin e programit është marrë parasysh që njohuritë e fituara nga ana e studentëve të mund edhe të zbatohen edhe më tutje. Materiali përpunohet sipas parimit të ligjëratave dhe ushtrimeve të kombinuara si dhe detyrave të vazhdueshme përmes të cilave studentët përfshihen në mënyrë aktive gjatë orës mësimore duke parashtruar pyetje dhe propozime për mbarëvajtjen e orës.

- **Gjuhë maqedonase për fillestarë 2**

Programi i lëndës Gjuhë maqedonase për fillestarë 2 përfshin: të lexuarit, të shkruarit, të dëgjuarit dhe të folurit. Në suaza të kësaj lënde përfshihen gjerat në vijim: detyra të përditshme, plainifikimi i aktiviteteve për periudhën e ardhshme, përshkrimi i personave, vendeve dhe lëndëve. Në përpilimin e programit është marrë parasysh që njohuritë e fituara nga ana e studentëve të mund të zbatohen edhe më tutje.

- **Gjuhë shqipe për fillestarë 1**

Lënda Gjuhë shqipe për fillestarë 1 dhe 2, është e përgatitur me qëllim që studentëve të cilët nuk kanë njohuri themelore mbi gjuhën shqipe, t'u mundësojë të njihen me karakteristikat (veçoritë) e kësaj gjuhe, të fitojnë njohuri mbi strukturën gjuhësore të kësaj gjuhe, t'i zgjerojnë dhe t'i përdorin njohuritë e tyre në situata të përditshme, me ndihmën e të cilave në të njëjtën kohë do të fitojnë njohuri mbi strukturën e gjuhës. Gjithashtu, do të jenë të aftë të fitojnë një fond modest të kategorive të ndryshme leksikore-gramatikore, të cilat do t'u mundësojnë biseda (konverzacione) të thjeshta. Edhe pse bëhet fjalë për një kurs të shkallës së dytë për fillestarë, ky është menduar të jetë fleksibil dhe t'u përshtatet mundësive e interesave të studentëve.

- **Gjuhë shqipe për fillestarë 2**

Lënda Gjuhë shqipe për fillestarë 1 dhe 2, është e përgatitur me qëllim që studentëve të cilët nuk kanë njohuri themelore mbi gjuhën shqipe, t'u mundësojë të njihen me karakteristikat (veçoritë) e kësaj gjuhe, të fitojnë njohuri mbi strukturën gjuhësore të kësaj gjuhe, t'i zgjerojnë dhe t'i përdorin njohuritë e tyre në situata të përditshme, me ndihmën e të cilave në të njëjtën kohë do të fitojnë njohuri mbi strukturën e gjuhës. Gjithashtu, do të jenë të aftë të fitojnë një fond modest të kategorive të ndryshme leksikore-gramatikore, të cilat do t'u mundësojnë biseda (konverzacione) të thjeshta. Edhe pse bëhet fjalë për një kurs të shkallës së dytë për fillestarë, ky është menduar të jetë fleksibil dhe t'u përshtatet mundësive e interesave të studentëve.

- **Gjuhë angleze për komunikim të përgjithshëm dhe profesional 1**

Pas përfundimit të çdo niveli të kësaj lënde të përcaktuar sipas testit gjatë regjistrimit, studentët pritet të jenë në nivele të ndryshme siç është përcaktuar nga Korniza e Përbashkët Evropiane (CEF) dhe duhet të jenë në gjendje të kuptojnë dhe të përdorin shprehje të njohura dhe fraza që synojnë plotësimin e nevojave të një lloji konkret: të pyesin dhe t'u përgjigjen pyetjeve në lidhje me identifikimin personal dhe marrëdhëniet personale; të shkruajnë dhe të flasin në lidhje me jetën e tyre të përditshme; kohën e lirë; argëtimin; financat; problemet; të pyesin dhe të përgjigjen në lidhje me titujt universitarë, aftësitë e punës dhe situatat; të ftojnë dhe t'u përgjigjen ftesave, të lexojnë dhe ta dëgjojnë thelbin, detajin dhe të kuptuarit; ta vlerësojnë progresin e tyre; të marrin pjesë në role dhe dialogje mbi tema të njohura dhe të prodhojnë një paragraf/ ese mbi temat në lidhje me materialin e lëndës.

- **Gjuhë angleze për komunikim të përgjithshëm dhe profesional 2**

Pas përfundimit të çdo niveli të kësaj lënde të përcaktuar sipas testit gjatë regjistrimit, studentët pritet të jenë në nivele të ndryshme siç është përcaktuar nga Korniza e Përbashkët Evropiane (CEF) dhe duhet të jenë në gjendje të kuptojnë dhe të përdorin shprehje të njohura dhe fraza që synojnë plotësimin e nevojave të një lloji konkret: të pyesin dhe t'u përgjigjen pyetjeve në lidhje me identifikimin personal dhe marrëdhëniet personale; të shkruajnë dhe të flasin në lidhje me jetën e tyre të përditshme; kohën e lirë; argëtimin; financat; problemet; të pyesin dhe të përgjigjen në lidhje me titujt universitarë, aftësitë e punës dhe situatat; të ftojnë dhe t'u përgjigjen ftesave, të lexojnë dhe ta dëgjojnë thelbin, detajin dhe të kuptuarit; ta vlerësojnë progresin e tyre; të marrin pjesë në role dhe dialogje mbi tema të njohura dhe të prodhojnë një paragraf/ ese mbi temat në lidhje me materialin e lëndës.

- **Gjuhë angleze për komunikim të përgjithshëm dhe profesional 3**

Pas përfundimit të çdo niveli të kësaj lënde të përcaktuar sipas testit gjatë regjistrimit, studentët pritet të jenë në nivele të ndryshme siç është përcaktuar nga Korniza e Përbashkët Evropiane (CEF) dhe duhet të jenë në gjendje të

kuptojnë dhe të përdorin shprehje të njohura dhe fraza që synojnë plotësimin e nevojave të një lloji konkret: të pyesin dhe t'u përgjigjen pyetjeve në lidhje me identifikimin personal dhe marrëdhëniet personale; të shkruajnë dhe të flasin në lidhje me jetën e tyre të përditshme; kohën e lirë; argëtimin; financat; problemet; të pyesin dhe të përgjigjen në lidhje me titujt universitarë, aftësitë e punës dhe situatat; të ftojnë dhe t'u përgjigjen ftesave, të lexojnë dhe ta dëgjojnë thelbin, detajin dhe të kuptuarit; ta vlerësojnë progresin e tyre; të marrin pjesë në role dhe dialogje mbi tema të njohura dhe të prodhojnë një paragraf/ ese mbi temat në lidhje me materialin e lëndës.

- **Gjuhë angleze për komunikim të përgjithshëm dhe profesional 4**

Pas përfundimit të çdo niveli të kësaj lënde të përcaktuar sipas testit gjatë regjistrimit, studentët pritet të jenë në nivele të ndryshme siç është përcaktuar nga Korniza e Përbashkët Evropiane (CEF) dhe duhet të jenë në gjendje të kuptojnë dhe të përdorin shprehje të njohura dhe fraza që synojnë plotësimin e nevojave të një lloji konkret: të pyesin dhe t'u përgjigjen pyetjeve në lidhje me identifikimin personal dhe marrëdhëniet personale; të shkruajnë dhe të flasin në lidhje me jetën e tyre të përditshme; kohën e lirë; argëtimin; financat; problemet; të pyesin dhe të përgjigjen në lidhje me titujt universitarë, aftësitë e punës dhe situatat; të ftojnë dhe t'u përgjigjen ftesave, të lexojnë dhe ta dëgjojnë thelbin, detajin dhe të kuptuarit; ta vlerësojnë progresin e tyre; të marrin pjesë në role dhe dialogje mbi tema të njohura dhe të prodhojnë një paragraf/ ese mbi temat në lidhje me materialin e lëndës.

- **Gjuhë angleze 5**

Anglishtja akademike është lëndë një semestrale e cila ka për qëllim t'i mundësojë studentët me aftësitë të cilat do t'u lehtësojë të nxënit e gjuhës dhe progresin e të mësuarit të tyre në një mjedis akademik të të mësuarit dhe të nxënit. Numri i orëve është 30 (100 minuta, një herë në javë). Lënda duhet t'u mundësojë atyre t'i përdorin këto aftësi jo vetëm në gjuhën e huaj (në klasë të gjuhës amtare), por dhe në sferat e përmbytjes. Lënda përfshin aftësitë gjuhësore, aftësitë studimore dhe në përgjithësi aftësitë e zbatueshme (dëgjim, bërje të prezantimeve gojore, ndërtim argumentesh) në detyra të veçanta. Prandaj, pas përfundimit të lëndës studentët duhet të jenë në gjendje të ofrojnë në mënyrë të suksesshme prezantime me gojë, të marrin pjesë në një debat/ diskutim online duke deklaruar mendimet dhe argumentet e tyre dhe t'i japin arsyetimet e tyre në mënyrë konstruktive. Përveç kësaj, studentët duhet të jenë në gjendje ta dëgjojnë dhe ta lexojnë thelbin dhe detajin dhe të shkruajnë një paragraf dhe ese argumentues duke deklaruar mendimin e tyre. Ata duhet të shkruajnë paragraf dhe ese për zgjidhje të problemit. Duhet t'i njohin shkurtesat dhe simbolet në fjalor si dhe ta praktikojnë përdorimin e fjalorit njëgjuhësor. Ata duhet të jenë në gjendje ta prezantojnë informatën vizuale në formën e prezantimeve afishe. Studentët duhet të jenë në gjendje t'i identifikojnë idetë kryesore dhe të dhënat mbështetëse në një tekst, dhe t'i analizojnë dhe t'i identifikojnë fjalitë e temës në një paragraf. Ata duhet të jenë në gjendje ta identifikojnë qëllimin e një teksti, modelet e organizimit në një tekst dhe t'i zbatojnë ata në shkrimet e tyre.

- **Gjuhë angleze 6**

Anglishtja akademike është lëndë një semestrale e cila ka për qëllim t'i mundësojë studentët me aftësitë të cilat do t'u lehtësojë të nxënit e gjuhës dhe progresin e të mësuarit të tyre në një mjedis akademik të të mësuarit dhe të nxënit. Numri i orëve është 30 (100 minuta, një herë në javë). Lënda duhet t'u mundësojë atyre t'i përdorin këto aftësi jo vetëm në gjuhën e huaj (në klasë të gjuhës amtare), por dhe në sferat e përmbytjes. Lënda përfshin aftësitë gjuhësore, aftësitë studimore dhe në përgjithësi aftësitë e zbatueshme (dëgjim, bërje të prezantimeve gojore, ndërtim argumentesh) në detyra të veçanta. Prandaj, pas përfundimit të lëndës studentët duhet të jenë në gjendje të ofrojnë në mënyrë të suksesshme prezantime me gojë, të marrin pjesë në një debat/ diskutim online duke deklaruar mendimet dhe argumentet e tyre dhe t'i japin arsyetimet e tyre në mënyrë konstruktive. Përveç kësaj, studentët duhet të jenë në gjendje ta dëgjojnë dhe ta lexojnë thelbin dhe detajin dhe të shkruajnë një paragraf dhe ese argumentues duke deklaruar mendimin e tyre. Ata duhet të shkruajnë paragraf dhe ese për zgjidhje të problemit. Duhet t'i njohin shkurtesat dhe simbolet në fjalor si dhe ta praktikojnë përdorimin e fjalorit njëgjuhësor. Ata duhet të jenë në gjendje ta prezantojnë informatën vizuale në formën e prezantimeve afishe. Studentët duhet të jenë në gjendje t'i identifikojnë idetë kryesore dhe të dhënat mbështetëse në një tekst, dhe t'i analizojnë dhe t'i identifikojnë fjalitë e temës në një paragraf. Ata duhet të jenë në gjendje ta identifikojnë qëllimin e një teksti, modelet e organizimit në një tekst dhe t'i zbatojnë ata në shkrimet e tyre.

- **Të folurit publik**

Pas përfundimit të këtij kursi studentët do të fitojnë njohuri në lidhje me procesin e komunikimit, përgjegjësitë etike të të folurit publik dhe llojet e ndryshme të fjalimeve informative dhe bindëse. Përveç kësaj, studentët do të fitojnë njohuri të nevojshme për përgatitjen dhe dhënien e llojeve të ndryshme të fjalimeve, aftësi për ta analizuar publikun, të gjurmojnë tema për fjalime, të përgatisin fjalime, e të tjera. Pas përfundimit të këtij kursi, studentët do të jenë në gjendje të mendojnë në mënyrë kritike duke qenë vetëkritikë konstruktivë dhe gjithashtu kritikë ndaj fjalime të kolegeve.

- **Debat dhe shkathhtësi prezantimi**

Nga kjo lëndë studentët: do të përfitojnë shkathtësi për diskutim dhe argumentim efektiv si dhe do të zhvillojnë vetëbesim për të folur para publikut; do të përpilojnë, do të zhvillojnë dhe do të ushtrojnë prezantimin e argumenteve në mënyra të ndryshme përfshirë punën individuale, në çifte dhe prezantime në grupe; do të mësojnë të përdorin retorikë bindëse, me qëllim të gjetjes së argumenteve që mbështesin një pozitë të caktuar lidhur me temat aktuale; ndjekja e kësaj lënde do t'u mundësojë të njihen në mënyrë më të hollësishme me proceset e debatit formal, gjegjësisht me stilin parlamentar britanik për debate;

- **Studime ndërkulturore**

Pasi ta kenë përfunduar lëndën, studentët do të mund t'i identifikojnë çështjet globale dhe problemet nga perspektiva e kulturave të ndryshme, dinamikën e komunikimit në kulturat tjera, ngjashmëritë dhe dallimet ndërmjet vlerave të tyre dhe ato të kulturave tjera si dhe ngjashmëritë dhe dallimet e praktikave të komunikimit të tyre dhe të kulturave tjera. Aq më shumë, nga studentët pritet që të bëhen më të vetëdijshëm për stereotipat që shoqëria i ka për kulturat e ndryshme dhe, si pasojë, më mirë do ta kuptojnë vendin e tyre në komunitetin global. Studentët do të fillojnë të mendojnë në mënyrë kritike mbi tema rreth etnisë së tyre, identitetin gjinor, klasën, fenë, origjinën kombëtare, moshën si dhe karakteristika të tjera demografike dhe ndikimin e tyre në procesin e komunikimit. Pas përfundimit të kursit Studime ndërkulturore studentët do të fitojnë aftësi të komunikuarit të nevojshme për punën në grupe përmes pjesëmarrjes së tyre në hulumtime dhe gjithashtu do të fitojnë aftësi për t'i prezantuar këto projekte kërkimore.

- **Aftësitë e komunikimit**

Lënda është dizajnuar t'u mundësojë studentëve që praktikisht ta zbatojnë komunikimin ndërpersonal. Studentët do të mësojnë aftësi ndërpersonale siç janë: perceptimi, të dëgjuarit, komunikimi verbal dhe ai jo verbal; do ta ushtrojnë të folurit publik, si për shembull: organizimin, prezantimin dhe bazat e të shkruarit fjalime publike. Studentët do të kenë mundësinë të praktikojnë komunikimin në grupe të vogla, duke filluar nga: lidhësi, vetëbesimi dhe të dëgjuarit. Kursi po ashtu ofron njohuri themelore të nevojshme për ta kuptuar procesin e kërkimit të një vendi pune nëpërmjet komunikimit me shkrim dhe me gojë, duke shkruar rezume, letër motivimi dhe duke simuluar intervista.

- **Excel i avancuar**

Qëllimi i lëndës është që t'i informojë studentët me aplikacionin Microsoft Excel dhe duke shfrytëzuar mundësitë që ofron ky aplikacion të jenë në gjendje të kryejnë detyra të avancuara të cilat janë ngushtë të lidhura me programin fakultativ të tyre.

- **Aftësitë të avancuara të TI-së**

Qëllimet e lëndës janë: T'u mundësojë studentëve të fitojnë njohuri themelore dhe aftësi në fushën e shkencave informative dhe t'i njoftojë studentët me mundësitë që ato i ofrojnë; T'i pajisë studentët me njohuri teorike dhe praktike rreth aplikacioneve të Microsoft Office (Windows, Word, PowerPoint, Excel, Access) dhe t'ju mundësojë që këto aplikacione edhe t'i aplikojnë në jetën e përditshme; T'u mundësojë studentëve të punojnë projekte praktike individuale ose në grupe.

- **Word i avancuar**

Qëllimi i kësaj lënde është që t'i pajisë studentët me aftësi të avancuara rreth përdorimit të Word-it dhe PowerPoint-it. Ky kurs gjithashtu u mundëson studentëve që në mënyrë të pavarur të zbatojnë projekte të ndryshme si dhe detyra të veçanta komplekse të cilët janë të lidhura me programin e studimeve të tyre.

- **Google Apps**

Qëllimet e lëndës janë: T'u mundësojë studentëve të fitojnë njohuri dhe aftësi të avancuara në fushën e shërbimeve elektronike (cloud applications); T'u mundësojë studentëve të fitojnë njohuri teorike dhe praktike rreth Google Docs (G-mail, dokumente, spreadsheets, prezantime, vizatime dhe formulare) dhe t'i aplikojnë ato në jetën e tyre; T'u mundësojë studentëve të punojnë individualisht ose në grupe në projekte të ndryshme drejtpërdrejt nga web browser-i.

- **Access-i i avancuar**

Bazat e të dhënave (databases) janë mjete ideale për ndjekjen e vëllimeve të mëdha. Microsoft Access-i është një mjet mjaft i fuqishëm dhe i popullarizuar i cili përdoret për hartimin dhe zhvillimin e Windows-based databases. Ky kurs është i dizajnuar për përdorues të rinj të Access-it ku janë të përpunuara funksionet e nevojshme për të punuar me bazat e të dhënave.

- **Desktop publikimi**

Qëllimi i kësaj lënde është hartimi dhe përpunimi i grafikave raster dhe vektor përmes programeve kryesore të Adobe Photoshop dhe Illustrator, si dhe hartimi dhe botimi i materialeve komerciale për shtyp duke përdorur Adobe

- **Publikimi ueb**

Zhvillimi i një ueb faqeje qoftë edhe e thjeshtë në përputhje me standardet aktuale kërkon njohuri të gjuhës së Hypertext Markup (XHTML) dhe Cascading Style Sheets (CSS). Shumë faqe ueb përdorin imazhe qoftë në formë të banerëve, sustave, logove, fotografive apo skenimeve. Adobe Fireworks është ndërtuar si një mjet për të krijuar dhe manipuluar imazhet e destinuar për ueb dhe për t'iu mundësuar krijuesve që t'i përdorin këto imazhe për të zvogëluar madhësinë e fajllit. Fireworks gjithashtu ofron një integrim të shkëlqyer me Dreamweaver. Kjo seri ofron një hyrje të plotë në XHTML, CSS dhe krijimin e grafikës për ueb.

- **Gjuhë shqipe me kulturë shkrimi**

Lënda Gjuhë shqipe me kulturë shkrimi është një sintezë e rregullave dhe udhëzimeve të cilat janë të parapara për t'i përmirësuar shkathtësitë e të shprehurit me shkrim dhe me gojë në gjuhën shqipe. Përmirësimi i këtyre shkathtësive, para së gjithash, parashihet që të realizohet përmes familjarizimit me rregullat drejtshkrimore dhe disa norma morfologjike e sintaksore të gjuhës shqipe që shihen si të nevojshme që të arrihet përdorimi i drejtë i gjuhës. Më pas, theks i veçantë i kushtohet motivimit të studentëve për ligjërim të rrjedhshëm, rritjes së vetëdijes për përdorimin e gjuhës së pastër dhe standarde shqipe. Gjithashtu, hapësirë të veçantë zë edhe nxitja e vullnetit për përmirësim të procesit të të shkruarit, duke i vetëdijësuar studentët për dallimet e llojeve të teksteve të shkruara, por edhe për vetëdijen për integritet akademik në punimet serioze kërkimore (plagjiaturën), duke mos lënë pas as përfshirjen e terminologjisë specifike të fushave të ndryshme në të cilat janë të orientuara studentët. Të gjitha këto tema janë paraparë që studentëve t'u ofrohen si njësi mësimore të kombinuara, gjegjësisht si rregulla, udhëzime e ushtrime që plotësohen mes veti.

- **Gjuha shqipe për qëllime specifike**

Lënda ka për qëllim përmirësimin dhe përsosjen e të shprehurit në gjuhën shqipe, qoftë me gojë ose me shkrim. Në mënyrë të veçantë lënda ka për qëllim të njoftojë studentët me terminologjinë specifike, mundësitë e përdorimit të saj, me gabimet më të shpeshta në të folurit e përditshëm, por edhe për komunikim në rrethana specifike. Studentët do të njoftohen me kushtet në të cilat ata rregulla hyn në përdorim, në mënyrë që mund ti përdorin jo vetëm për detyrat në lidhje me këtë temë, por edhe në karrierën e tyre të ardhshme profesionale.

- **Të shkruarit akademik në gjuhën angleze**

Në këtë lëndë do të zhvillohen shkathtësitë akademike të të shkruarit të studentëve në mënyra të ndryshme. Studentët do të aftësohen t'i komunikojnë idetë e tyre në mënyrë të qartë, të rrjedhshme dhe efektive që të prodhojnë një pjesë të shkruar. Gjithashtu, studentët do të njoftohen me rregullat e citimit dhe parafrazimit dhe do të vetëdijësohen se çka është plagjiatura. Informata kthyesë e një pjese të shkruar do të përfshijë vetëkorrigjimin, korrigjimin e njëri-tjetrit dhe korrigjimin nga ana e mësimitdhënësit të përmbajtjes, organizimit dhe gabimeve gjuhësore gjatë procesit të të shkruarit.

- **Të shkruarit akademik në gjuhën maqedonase**

Pas mbarimit të kësaj lënde, nga studentët pritet që të kenë fituar njohuri të përshtatshme dhe komunikim të avancuar në gjuhën maqedonase me theks të veçantë në aftësitë e të shkruarit. Pas kësaj, pritet që studentët të bëhen më të pavarur dhe më të përgjegjshëm. Për më tepër, studentët do të jenë në gjendje t'i përmirësojnë aftësitë e tyre të të shkruarit në më shumë nivele dhe në këtë mënyrë do të bëhen më të sigurt dhe më kompetentë gjatë të shkruarit në gjuhën maqedonase. Studentët do të jenë në gjendje që në mënyrë kritike të reflektojnë mbi tema të ndryshme dhe të japin konkludime. Studentët, gjithashtu, do të zhvillojnë aftësi për shkrim dhe komunikim të shkëlqyer në gjuhën maqedonase.

- **Të shkruarit akademik në gjuhën shqipe**

Në fund të çdo niveli studentët do të jenë në gjendje të shkruajnë ese dhe punime kërkimore bazuar në rregullat e mësuara gjatë ligjëratave. Më konkretisht, nga studentët pritet që t'i mësojnë funksionin, strukturën dhe llojet e ndryshme të paragrafëve, mënyrat se si të zgjedhin tema për punime kërkimore, si të grumbullojnë materiale, rregullat se si t'i dokumentojnë referencat e të arrijnë deri tek modeli përfundimtar.

- **Gjuha gjermane (niveli 1-4)**

Pas përfundimit të çdo niveli nga studentët pritet që të kenë fituar njohuri të duhura në përputhje me Kornizën Evropiane të Gjuhëve (të përcaktuara saktësisht në nivele). Përveç kësaj pritet që studentët të bëhen më të pavarur dhe më të përgjegjshëm ndaj mësimit të gjuhës. Deri në fund të kursit studentët do të jenë në gjendje që në mënyrë kritike të reflektojnë mbi tema të ndryshme dhe të japin përfundime. Studentët gjithashtu do të jenë në gjendje t'i shprehin mendimet dhe opinionet e tyre në formë të shkruar dhe gojarisht në gjuhën gjermane.

- **Mbrojta e ambientit**

Qëllimet e lëndës janë: T'i njoftojë studentët me problemet kryesore të mjedisit; T'i njoftojë studentët me rolin e njeriut si faktor kyç në procesin e ndotjes dhe mbrojtjes së ambientit; T'i njoftojë studentët me ndikimin e ndotësve të ndryshëm të ambientit në shëndetin e njeriut, veprimtarinë profesionale dhe aftësitë organizuese të faktorit njerëzor; Krijimi i shprehive pozitive ndaj ambientit dhe ngritja e vetëdijes për një mjedis më të shëndetshëm dhe më të pastër; Legjislacioni ndërkombëtar dhe kombëtar dhe konventat ndërkombëtare mbi mjedisin; Hyrje në politikat globale kombëtare dhe ndërkombëtare në fushën e mjedisit; Mjedi si një kusht për zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik; Roli i shoqërisë në mbrojtjen e mjedisit; Njoftimi me rreziqet kryesore për një mjedis të shëndetshëm; Njoftimi me Strategjinë kombëtare të mjedisit në Republikën e Maqedonisë.

- **Zhvillimi profesional i karrierës**

Kjo lëndë ofron mësim praktik të orientuar drejt rezultateve për kërkim. Po ashtu lënda i aftëson di ta fitojnë dhe si ta mbajnë vendin e punës. Ka për qëllim që studentëve t'u sigurojë aftësi të përshtatshme për vende pune moderne. Detyrë kryesore do të jetë përpilimi i CV, shkrimi i letrës së interesit/kërkesës, aftësitë për të intervistuar, komunikimi zyrtar në zyrë (memorandume, e-maile oficiale për mbikëqyrësit, konsumatorët, raporte e të tjerë). Elemente shtesë që do t'i përfshijë kjo lëndë janë: si të bëhet vetëvlerësimi, si të menaxhohet konflikti midis dy zyrave dhe si të kërkohet në mënyrë aktive promovimi. Aftësitë e fituara në këtë lëndë do të jene të zbatueshme edhe në procesin e kërkimit të punës në përgjithësi.

- **Liritë dhe të drejtat e njeriut**

Lufta për të drejtat e njeriut fillon me përpjekjet historike për t'i identifikuar ato. Me kalimin e kohës, korpusi i të drejtave dhe lirive të njeriut që mbrohen me ligje dhe marrëveshje ndërkombëtare është zgjeruar, por kjo nuk do të thotë se ato respektohen në praktikë. Në fillim, të drejtat e njeriut konsideroheshin si çështje të mbrendshme të shteteve (sipas parimit të sovranitetit absolut të shtetit) dhe vetëm në kohërat më të reja ato fituan statusin e normave kogente. Kjo lëndë e studion zhvillimin e doktrinës për të drejtat e njeriut, llojet dhe kategoritë e të drejtave të njeriut dhe dokumentet kryesore që i rregullojnë dhe që kanë të bëjnë me të drejtat e njeriut. Kjo lëndë ka për qëllim: t'i njoftojë studentët me konceptin e të drejtave ndërkombëtare të njeriut, me zbatimin e tyre dhe me ndikimin që ato kanë në formulimin e politikave kombëtare. Kjo do t'i inkurajojë studentët të reflektojnë në mënyrë kritike mbi raportin mes të drejtës ndërkombëtare dhe të asaj kombëtare, do t'i vetëdijësojë ata për ndryshimet ndërkombëtare në këtë drejtim dhe për mënyrën si këto të drejta ndikojnë në jetën e njerëzve në botë. Dhe do t'i nxisë që të kontributojnë në përparimin e mbrojtjes së të drejtave të njeriut.

- **Gjuhë angleze për administratë publike, shkenca politike dhe komunikim 1**

Lënda fokusohet në përmirësimin dhe përvetësimin e gjuhës angleze në tërësi, përvetësim të një terminologjie të posaçme nga lëndët profesionale të këtyre fushave, zhvillim dhe përmirësim të shkathtësive akademike të të shkruarit dhe të të lexuarit, si dhe diskutim tekstesh dhe përshkrime nga fusha e administratës publike, shkencave politike si dhe komunikimit dhe raporteve ndërkombëtare. Materialet që përdoren rrjedhin nga burime të ndryshme, duke përfshirë edhe tekste nga botues të mëdhenj, si dhe tekste dhe materiale autentike. Theks i veçantë në lëndën në fjalë i kushtohet terminologjisë profesionale për qëllime komunikimi e cila do të jetë e zbatueshme gjatë ndërtimit të karrierës së studentëve.

- **Gjuhë angleze për administratë publike, shkenca politike dhe komunikim 2**

Lënda fokusohet në përmirësimin dhe përvetësimin e gjuhës angleze në tërësi, përvetësim të një terminologjie të posaçme nga lëndët profesionale të këtyre fushave, zhvillim dhe përmirësim të shkathtësive akademike të të shkruarit dhe të të lexuarit, si dhe diskutim tekstesh dhe përshkrime nga fusha e administratës publike, shkencave politike si dhe komunikimit dhe raporteve ndërkombëtare. Materialet që përdoren rrjedhin nga burime të ndryshme, duke përfshirë edhe tekste nga botues të mëdhenj, si dhe tekste dhe materiale autentike. Theks i veçantë në lëndën në fjalë i kushtohet terminologjisë profesionale për qëllime komunikimi e cila do të jetë e zbatueshme gjatë ndërtimit të karrierës së studentëve.

- **Analiza e politikave ndërkombëtare**

Qëllimi i kësaj lënde është t'i njohë studentët me zhvillimet ndërkombëtare, marrëdhëniet midis shteteve nga perspektiva politike, marrëdhëniet në histori deri më sot. Në kuadër të kësaj lënde, studentët do të dëgjojnë për tema të shumta që lidhen me analizën e marrëdhënieve politike ndërkombëtare, veçmas do të ndalemi te marrëdhëniet e fuqive të mëdha, te organizatat ndërkombëtare dhe vendet e Ballkanit Perëndimor.

- **Strategjitë për kërkim të punës**

Lënda është projektuar t'i inkurajojë studentët në procesin e planifikimit të hershëm dhe zhvillimit të karrierës. Procesi përfshinë vetanalizimin e thellë, hulumtimin e karrierës, planifikimin dhe mbikëqyrjen e strategjive paraprahe për punësim, etj. Filozofia e lëndës është që ky proces është i vazhdueshëm, sistematik dhe ka për qëllim një jetë të plotësuar me punë që është pjesë e planit të përgjithshëm për zhvillim profesional. Angazhimi në këtë proces duhet të jetë sfidues, interesant dhe studentët të jenë të kënaqur. Pëparësitë që kjo lëndë i ofron do t'i ndihmojë studentët gjatë kalimit të tranzicionit nga studenti në punonjës dhe do t'i ndihmojë të vendosin një rrugë më të drejtëpërdrejtë për të përmbushur qëllimet afatgjata të karrierës nëpërmjet parashikimit dhe mësimi të aftësive të nevojshme, kurseve dhe përvojës për punën fillestare e cila do të jetë pika më e mirë e fillimit të karrierës që studenti e planifikon.

- **Bazat e politikës sociale**

Qëllimi i lëndës është që student të fitojë njohuri të thella mbi bazën teorike dhe ideologjike të politikës sociale, zhvillimin e saj historik, aktorët që ofrojnë masa nga politika sociale, si dhe njohuri të politikave specifike në fushat të ndryshme, si: pagat, sigurimet shoqërore, mbrojtja sociale, arsimi, etj.

- **Institucionet dhe legjislacioni evropian**

Qëllimi i lëndës është të njoftojë studentët me kompleksitetin dhe zhvillimin e integritetit evropian, dhe kështu zhvillimin e institucioneve (politike dhe ligjore), natyrën dhe veçoritë e tyre, legjislacionin dhe politikën. Në të njëjtën kohë, qëllimi kryesor është të njohin studentët me interpretimet kryesore teorike të zhvillimit të Bashkimit Evropian, si dhe të japë një pasqyrë të sfidave aktuale dhe të mundshme të së ardhmes me të cilat ballafaqohet BE-ja, kryesisht në lidhje me institucionet e saj , politikën dhe ligjin. Pas përfundimit të ligjëratave, studentët do të kenë njohuritë e nevojshme për institucionet, politikën dhe ligjin e BE-së, me aftësinë për të: - analiza e politikave ekzistuese duke përcaktuar karakteristikat e tyre kryesore; - të shpjegojë procesin formal dhe joformal të vendimmarrjes; - Të mësojnë rreth mundësive dhe organizimit të BE-së; - të kuptojnë se si funksionon BE-ja dhe të shpjegojë e të ketë një qasje kritike për fushat më të rëndësishme të politikës së veprimit të saj; - të kuptojnë sistemin ligjor të BE-së me të gjitha tiparet më specifike, në veçanti mënyrën e zbatimit të saj brenda BE-së dhe planit kombëtar, si dhe pasojat e mospërfilljes së pjesshme eventuale; - për të mbledhur së bashku një nga rastet më të rëndësishme empirike kur ata bëjnë një krahasim sistematik në mes të politikave në rajone të ndryshme.

- **Punë diplomatike dhe konsullore**

Lënda ka për qëllim t'u ofrojë studentëve njohuri për rregullat lidhur me veprimtarinë e misionëve diplomatike, misionëve konsullore dhe misionëve të përhershme në organizatat ndërkombëtare, si dhe aspekteve të lidhura me të cilat karakterizohet veprimtaria e shërbimeve të jashtme ose organeve shtetërore të ngarkuara për marrëdhëniet e jashtme. Çështjet që do të diskutohen gjatë gjithë semestrit do të përfshijnë: vendosjen ligjore të marrëdhënieve diplomatike, imunitetet diplomatike dhe konsullore, si dhe privilegjet, kategoritë e misionëve diplomatike dhe konsullore, duke përfshirë pozicionin e Kryetarëve të Shteteve dhe Qeverive të Ligjit Diplomatik. Për më tepër, e drejta konsullore brenda sferës së drejtës diplomatike ndërkombëtare do të mbulohet gjerësisht, si azili diplomatik dhe statusi i organizatave ndërkombëtare.

- **TI në sektorin publik**

Lënda ofron hyrje gjithëpërfshirëse në sistemet e informacionit, nga prizmi organizativ dhe social. Qëllimi është që studentët të fitojnë një balancë të përshtatshme të perspektivave teknike dhe organizative që do të shërbejnë si bazë për studime të mëtejshme në këtë fushë.